

Hà Nội còn có núi vàng pha lẫn . . .

Cuộc hội thảo quốc tế về Biển Đông do Hoa Kỳ và Hội Liên

Tuy nhiên, Hà Nội còn có núi vàng pha lẫn làm để có thể huy động trợ giúp quốc tế, biến công chi này thành hành động khẩn cấp để nhấc quyền, nhất là khi Việt Nam nhận ghế Chủ tịch khối Asean vào năm tới.

Quá trình chuân bị đi đến Hội thảo Quốc tế về Biển Đông lần thứ nhất (26/11/2009-27/11/2009) cho thấy một số dè dặt bất dân trong cách hành xử của Hà Nội: từ chỗ cho tới tận mấy ngày trước khi sự kiện diễn ra báo chí trong nước vẫn không đưa tin, đến việc bắt đèn xanh để ngay sau ngày thứ nhất của hội thảo, hàng chục bài báo xuất hiện trên các đài báo chính phủ; rồi đến bài tham luận của diễn giả Hoàng Việt tại TP Hồ Chí Minh trong ngày hội thảo thứ hai chỉ trích thẳng thừng tham vọng bành trướng của Trung Quốc khiến Hoa Kỳ và các nước này phải lên tiếng phản bác ...

Giáo sư Carlyle Thayer, chuyên gia Việt Nam nổi tiếng tại Hoa Kỳ và Viện Quốc phòng Úc châu, nói bằng cuộc hội thảo này, Việt Nam đã khẩn cấp để nhấc vai trò thứ chính trong tiến trình xem xét các bất đồng và tranh chấp ở Biển Đông.

Và như vậy, Hà Nội đã đặt mình ở thế mất đối mất với Trung Quốc, nước chủ bài trong thế cờ vô cùng phức tạp tại khu vực giàu tài nguyên và có hội nhập cũng tiềm ẩn những nguy cơ to lớn này.

Trở lại điểm

Cách ứng xử của Trung Quốc mang tính quyết định trong tranh chấp Biển Đông.

Ngoài môi trường gian vào cuối những năm 1990, khi Bắc Kinh có chính sách tạm gọi là mềm dẻo hơn và các nước liên quan tranh chấp chủ quyền tại Biển Đông có thể ký với nhau một Tuyên bố chung về Quy tắc ứng xử của Biển Đông (DOC) vào năm 2002; Trung Quốc đã quay lại để ông lỗi ngày càng cứng rắn.

Nguyên do có thể là vì môi trường yếu tố, nhu cầu năng lượng trong nước ngày càng gay gắt; lợi ích về dầu khí và về các tuyến hàng hải; và cảm tình thân dân tộc chủ nghĩa đang bùng cháy trong nước.

GS Thayer cho rằng Việt Nam đang lãnh vai trò then chốt chính trong cuộc chơi mới

Nghiên cứu mới ra mang tựa đề "Tranh cãi Biển Đông: thêm nguy cơ, tăng căng thẳng" (The South China Sea dispute: increasing stakes and rising tension), của Clive Schofield và Ian Storey thuộc Quỹ Jamestown (Tiền sỹ Storey cũng có mặt trong cuộc họp tại Nhà Trắng), phân tích rất rõ rằng bàn tay của Trung Quốc tại Biển Đông càng trở nên mạnh mẽ hơn với quá trình hiện đại hóa hải quân.

Từ giữa những năm 1990, quân đội Trung Quốc đã có thêm 12 tàu ngầm hạ tầng Kilo mà Việt Nam vẫn còn đang cân nhắc mua từ Nga với số lượng ít hơn và Trung Quốc cũng đang tự mình đóng mới bốn tàu ngầm khác kể cả tàu hạ tầng Kim và hạ tầng Thâm có số dự định năng lượng hạt nhân; đồng thời loan báo tham vọng đóng hàng không mẫu hạm.

Bắc Kinh còn cho thiết lập căn cứ tàu ngầm tại đảo Hoàng Nam trấn ngự Biển Đông, mà quân đội Việt Nam đã được cho tham quan để chứng kiến sự hùng mạnh của nước láng giềng.

Các động thái như thiết lập đơn vị hành chính, sách nhiễu, hành hung người dân nước ngoài hay xua đuổi công ty dầu mỏ ngoài quốc muốn làm ăn với Việt Nam trong vùng tranh chấp chỉ chứng tỏ lập trường của Bắc Kinh, rằng Trung Quốc giữ "chủ quyền không thể chối

cải" trong phân lßn khu vực Bián Đông.

Môßt điều đáng chú ý là Trung Quốc dßng nhß cố tình giaßm nhẹß tâm quan troßng cußa cußa hßi thaßo mà Vißt Nam mất công cußa đß dàn xếp.

Hßng thông tấn hàng đầu cußa nßc này, Tân Hoa Xß, vốn nhanh nhßy trong vißc thu thßp các tin liên quan tới Trung Quốc, không có dòng nào nói về hßi thaßo. Báo chí Trung Quốc cũng im tiếng.

Trong số sáu hoßc giaß Hoa lußc đßc cß tham gia hßi thaßo, không có ai tß Quaßng Châu là trung tâm hàng đầu nghiên cßu thßi sß chính sách liên quan tới Vißt Nam.

Xem ra nßc lßn này không mấy hào hßng vßi các cußc chßi do ngßi khác khßi xßng.

Dßa vaßo ai?

Thßi gian gần đây, Vißt Nam không che dấu môßt số mußc tiêu mà Hà Nßi mong muốn cùng các nßc khác phần đầu vßn nßi, nhß đßt đßc Quy tắc ßng xß Bián Đông (COC) đß thay cho DOC và mang các tranh chấp ra trßc Tòa án Công lý Qußc tß, Tòa án Lußt bißn Qußc tß và Cß chß trßng tài qußc tß đß xem xét.

Tiến sỹ Yann-Huei Song, Đßi hoßc Quốc gia Chung Hsing, Đài Loan: Quy tắc ßng xß COC chỉß là môßt quyết đßnh chính trịß, chß không phaßi là môßt khung lußt pháp. Tußn thuß nó hay không laßi là môßt câu chuyßn khác.

Đß làm đßc vißc đó, không thß thiếu cam kết cußa các nßc liên quan.

Các nước gia nhập tham gia hội thảo quốc tế về Biển Đông đã đề cập khá nhiều tới vai trò của khối Asean và sự tham gia của các quốc gia quan tâm, như Hoa Kỳ và Ấn Độ.

Pha nhập cảnh của các nước Asean trong tranh chấp Biển Đông từ trước tới nay pha nhập nói là yếu ớt và càng cho thấy sự bất lực của khối này trong nhiều lĩnh vực, trong đó gia nhập quyết các xung đột.

Ngoại nhập vẫn ba nhập DOC ký năm 2002 mà thỏa nhập tiên giúp gia nhập căng thẳng nhập ít nhiều, quá trình tìm kiếm gia nhập pháp Biển Đông của Asean nhanh chóng rơi vào bế tắc. Dưới áp nhập của Trung Quốc, chủ nhập đề Biển Đông thậm chí còn không được nhắc tới trong nhiều cuộc họp hội họp khu vực, như hội nghị thượng nhập ng đi nhập gần đây nhất, tháng 10/2009.

Sự nhập dĩ Bắc Kinh có thể gây áp nhập nh nhập vậy là vì các nước Asean, vốn rơi ra nhập trong liên hệ, còn bị chi phối của quan hệ kinh tế với Trung Quốc.

Mô nhập số nước gia nhập nhắc tới vai trò của Hoa Kỳ và cho rằng Mỹ đang ngày càng quan tâm tới an ninh khu vực.

Luôn khẳng nhập đi nhập "không đứng về bên nào", nhưng Mỹ đã nhiều lần bày tỏ quan ngại nhập trước tình hình căng thẳng gia tăng tại Biển Đông và u nhập ng hội gia nhập pháp th nhập ng lập nhập ng cho các tranh chấp.

Cuộc hội thảo o được tổ chức trong hai ngày 26/11-27/11

Tuy nhiên số đông các nhà nghiên cứu thống nhất rằng quá bóng nằm trong sân của Asean và Trung Quốc. Họ cho rằng các nước liên quan đều nghiêng về gia nhập pháp hòa bình, ngoại nhập giao.

Tiến sĩ Storey nói: "Điều cần nhất là Asean với tất cả cách của mô hình khối pha trộn thặng dư để giải quyết vấn đề này với Trung Quốc."

Tiến sĩ Yann-Huei Song từ Đại học Quốc gia Chung Hsing, Đài Loan, nói với BBC rằng nhìn chung thì không thể không nói là các nước riêng lẻ thuộc Asean không có "ý chí chính trị" để giải quyết vấn đề Biển Đông, nhưng mức độ cam kết thì khá khác nhau.

Ông nói: "Cứ để ra thang bậc từ mô hình đến năm, thì có nước đến hai-ba, có nước chỉ đến một."

Chính vì cam kết lỏng lẻo như vậy, theo Tiến sĩ Song, ngay cả khi mô hình bắt buộc quy tắc COC có được, thì hiệu quả của nó cũng sẽ hạn chế.

"COC chỉ là mô hình quyết định chính trị, chứ không phải là mô hình khuôn luật pháp. Tuân thủ nó hay không lại là mô hình câu chuyện khác."